

PANORAMA 17 DEC. 1955

Hij voer onder de brug

en kijkend Amsterdam had er graag een milde glimlach voor over. Een glimlach om de dwaze durf van die jongen op dat vlotje zo groot als een huiskamertafel, in de grachten van de stad. „Kostte me wel natte kleren,” vertelde vlotvaarder Robert Jasper aan

DICK L. OUWEHAND

De agent zuchtte. „Vlotje varen?” vroeg hij nog eens, met z'n uniform-schouders omhoog, „vlotje varen...? D'r staat toch nergens dat het niet mag?”

Gelukkig bleek daarmee ons discours niet gesloten. Want wie als politiefunctaris van het bureau Singel, hartje Amsterdam, de gaande en komende man aan de „Hier melden”-balie te woord staat, is door de ervaring gekneed tot een geduldige natuur, die niet gauw van streek raakt bij ongebruikelijke vragen. Daarom kwam hij dan ook bereidwillig van z'n houten stoel overeind om mijn tekst nog eens in de warme agentenwacht te vertolken. „Is hier iets bekend van een jongeman op een klein vlotje in de grachten?”

En jawel, hoor. Ik had goed geschoten, want het moet al heel gek zijn als Kaasjager's eigen mensen niet weten, wat er gaande is op het water van hun goede stad. En hoewel het Leidseplein allerminst onder de bevoegdheden van het bureau Singel is gerangschikt, kon een der agenten toch melden, dat ie ervan wist. „Zo'n knaap op een vlotje? Jazeker... die ramenlapper... ja, dat weet ik... ga maar 'n kijken op het Leidseplein.”

Het was de slotschakel in mijn keten van aanvankelijk vruchteloos zoeken naar de man, die met zijn waterstunt Amsterdammer en vreemdeling in verbazing bracht. Ik vond Robert Jasper, glazenwasser van professie, aandachttrekker uit overtuiging. Nee, van dat vlotje was hij maar afgestapt, maar hij wilde er wel van vertellen.

Grachtvacantie

Robert Jasper dan stond voor z'n vakantie en geen haar van het Romeinse Nero-kapsel op zijn blonde hoofd dacht aan een speciaal plan. Welbeschouwd was vakantie een volstrekt nieuwe belevings voor hem, want zover zijn ervaring als werknemer strekte (en die ging jaren terug, tot enkele maanden na afloop van zijn lagere school, toen hij na een onvruchtbare kennismaking met de ambachtsschool besloot te gaan werken), zo lang dus was hij eigenlijk nooit aan vakantie toegekomen. Steeds wanneer hij op het punt stond vakantie te gaan nemen geschiedde er iets onverwachts of veranderde hij van baas — wat zijn rechten als werknemer niet ten goede kwam. Deze zomer van 1955, die zich zo gunstig liet aanzien, bereikte hij het vakantie-gerechtigde tijdstip echter ruimschoots. Wat te doen? Net als vorig jaar... op een bakfets naar Parijs? Nee, dat zou een vervelende reprimade worden van een avontuur, dat leuk is zolang het maar één keer voorkomt... nee, dat maar niet.

En opeens wist hij het. Uitgelapt voor die dag aan de ramen van de grote, massieve, grijze steenkolos op het Leidseplein, waar zowel elegante dames als haastige luchtpassagiers terecht kunnen, stapte hij dromend over een van Amsterdams bruggen. De zon schilderde een lichtfeest in het stille water en Robert Jasper zou Robert Jasper niet geweest zijn, wanneer het hem niet gevoelig zou hebben getroffen.

Voor hij de brug óver was, stond zijn voornemen vast. Rótsvast. Ge moet u dat even goed indenken.

Dag in, dag uit kruisen duizenden uitgebalanceerde mannen en vrouwen onze binnenwateren. Elke lieve dag weer zijn er lieden, die zich afvragen hóe hun vakantie door te brengen, wát te doen in de komende week. Maar alleen Robert Jasper, glazenwasser, drieëntwintig jaar, produceerde het nieuwe idee, om een week vrije tijd tussen de kademuren van Amsterdams grachtenwater door te brengen. De Loosdrechtse plassen en Frieslands meren konden hem gestolen worden.

De majem in

Vergis u niet. Dat Robert Jasper onder menige baas had gediend, betekende allerminst, dat zijn handen verkeerd stonden. Daarom zag hij er ook helemaal niet tegenop om z'n eigen vaartuig te gaan bouwen. Per slot had hij op een van de Amsterdamsche scheepswerven genoeg ervaring opgedaan om zijn plan uit te werken. Allee, een partij oud timmerhout, en hamer en een klein beetje vaardigheid... en binnen een week kon het vlotje naar het water van de Nassaukade worden gedragen. Vrienden hielpen Robert met het spierkarwei om het vlot van de handlar te tillen, waarop het van het Leidseplein naar de Nassaukade was gereden, maar wanneer ge veronderstelt, dat de tewaterlating zonder enig ceremonieel geschiedde, zijt ge er lelijk naast. Robert Jasper kende van zijn scheepsbouwtijd immers de plichtigheid van de fles tegen de scheepswand en zorgde derhalve bij z'n vlot voor een getrouwe kopie van het oude ritueel. Voordat het planken vaartuig, hecht doortimmerd en goed beveiligd, in het water plonsde, barstte een colaflesje schuimend stuk tegen het hout.

„Varen ho-maar,” vertrouwde Robert Jasper me toe. „Ik had het

wel mooi afgekeken op die scheepswerf, maar toen ik op mijn vlot stapte, klapte dat in ene om... tot m'n nek stond ik in de majem. Was ie nog niet goed in balans... Affijn, ik er nèt zo langaan gedokterd tot ie me hebben kon. D'r komt nog wat bij kijken, eer het zover is... je zou zeggen, een vlot is een vlot, maar ik ging altijd nog een keertje of vier de plomp in vóór ik varen kon...”

Een interessant detail is daarmee de terragenieters van Lido in Amsterdam ontgaan, als ge het mij vraagt. Want het schouwspel van een modern gekleed jongens, dat volgens alle regelen der komische lachfilms in het water kantelt, doet het nog altijd beter dan dat van een jongens op een vlotje, zonder meer. En dát deed het al zo goed.

Nóg maakt zich van de glazenwasser Robert Jasper een lichte ontroering meester, wanneer hij er aan terugdenkt.

„Al die mensen, die me daar zo zagen varen... allemaal reageerden ze echt prettig. O, ze riepen wel, maar schelden was er niet bij... altijd leuke grappjes en pittige opmerkingen. Ze dachten, dat het een studentengrap was of zo en wilden niet geloven, dat ik glazenwasser ben. Elke middag gebruikte ik mijn lunch op m'n vlot... keurig netjes met een gedeekt tafeltje, mes en vork, een bloemetje, een klein jampotje en een glaasje drinken voor bij m'n brood. En één kaartje was het heel aardig, omdat een oud moedertje me een rol snoep aanreikte, zo maar, omdat ze het leuk vond. Van de kant af werden er heel wat foto's gemaakt... ah, vooral door Amerikanen... die raakten er niet op uitgekeken. En dan die rondvaartbootjes! Ik zie het nog zó voor me: de stewardess, die in het Engels iets vertelde van... en

links hebt u dan de beroemde brug zus en zo...” terwijl iedereen naar rechts zat te kijken, waar ik met m'n boeltje lag. Op de duur waren ze zo handig ook de aandacht van die varende toeristen op mij te vestigen, met iets van... en rechts, dames en heren, ziet u de nieuwste aanwinst van de maatschappij!... en dan al die Amerikanen maar draaien en knippen met hun camera's. Of ik aanbiedingen heb gekregen? Nou, alsjeblieft. Een van die rondvaarterijderijen probeerde mij van de zomer voor reclame in te schakelen. Zij zou me dan betalen voor een bord, dat ik op m'n vlot moest neerzetten, maar ik taalde er niet naar. Daarvoor was ik er per slot niet mee begonnen, nietwaar. Ach, en dan waren er ook lui, die me een baantje aanboden... al die flauwe kul meer, maar ik had er wel op gerekend, dat er wat tamtam van zou komen... ook met de kranten. Alleen: het werd veel meer dan ik verwachtte. Foto's en stukjes in alle kranten, maar óók de Nederlandse televisie, en de Amerikaanse... en Benny Vreden had in een cabaretoprogramma voor de VARA een liedje over me. Nou, en tenslotte kreeg ik een paar aanbiedingen om te figureren in Nederlandse films. Nou ja, dat gefilm leek me tenslotte ook niets. Ik ben glazenwasser... uit.”

Medium

Ja, Robert Jasper is glazenwasser, hoewel ge hem in burger eerder als balletdanser of recalcitrant dichter zoudt taxeren. Zijn elegante verschijning dook, tot verrassing en blijde herkenning van talloze Amsterdammers die graag even blijven staan kijken, kortgeleden weer in de grachten op — ditmaal sterk vermomd en met een roetzwart geluut, met het oog op het Sinterklaasfeest in de hoofdstad. Het vlotje, dat van de zomer nog „Kom Milky” heette (naar de Kon Tiki van Thor Heyerdahl), ging nu getooid met een grote potkachel, een afdakje en een opschrift „Robert Jasper in De Moor Op Het Vlot”.

Zei Robert Jasper: „... ja, en toch zat ik te vernikkelen van de kou, en bovendien zat ik 'm op een gegeven moment nog behoortlijk te knijpen ook, want m'n schoorsteen liep vast tegen het brugdek van een laag sluisje in de binnenstad. Aanvankelijk was het nog leuk, maar omdat er een spanning was zonder climax, knapte het af en de ellende begon... jongens, die stenen gingen gooien enzovoort... nee, ik was blij, toen ik er met schokjes door gekomen was. Twee dagen heb ik het volgehouden, in de kou en de nattigheid, want per slot deed ik het voor de kindertjes... de zieke kindertjes, als opwekking voor de collecte van het Sinterklaasfeest... ik dacht aan witte bedjes en kinderen zijn mijn zwak, speciaal zieke kinderen...”

Toekomstplannen? Nieuwe stunts? Geen Robert Jasper, die ten aanzien daarvan iets over Robert Jasper kan zeggen. En of hij met zijn vlotjesstunt een boodschap aan de mensen had? „Ach,” zegt hijzelf, „dit was voor mij een medium om mezelf uit te drukken... tja, ik weet niet precies hoe ik het zeggen moet... maar als medium heeft het de mensen iets gegeven, dat weet ik zeker...”

Misschien iets, dat ramenlappend niet kon. Zodoende.

Het vlaggeschip van glazenwasser Robert Jasper in de Amsterdamsche wateren.

